

Oordeel: zorgvuldig

Samenvatting: Consultatie bij gelijktijdig euthanasieverzoek van echtpaar. Arts dient goed af te wegen of het de voorkeur heeft om één consulent voor beiden te raadplegen of voor ieder van het paar een aparte consulent. Indien één consulent voor beiden wordt geraadpleegd, zal de consulent extra alert moeten zijn of hij in staat is om in beide gevallen tot een onafhankelijk oordeel te komen. Het is belangrijk dat de consulent met beide partners apart spreekt om vast te stellen of aan elk van de zorgvuldigheidseisen is voldaan. In dit geval geen twijfel over het onafhankelijk oordeel van de consulent. Voldaan aan consultatievereiste.

OORDEEL

van de Regionale toetsingscommissie euthanasie voor de Regio (...) betreffende de melding van hulp bij zelfdoding

(...)

1. PROCEDURE

De commissie heeft van de gemeentelijke lijkschouwer de stukken ontvangen als bedoeld in artikel 10 van de Wet op de lijkbezorging inzake de melding van de arts van levensbeëindiging op verzoek bij patiënt.

De navolgende stukken zijn ontvangen:

Formulier lijkschouwer

Formulier arts

Verslag arts

Verslag consulent

Aanvullende gegevens:

- specialistenbrieven
- patiëntenjournaal
- schriftelijke wilsverklaring

2. FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

Uit de verslaglegging van de arts en de consulent en de overige ontvangen gegevens is gebleken ten aanzien van:

a. Karakter van het lijden, voorlichting en alternatieven

Bij patiënt, een man van 60 - 70 jaar, werd een maand voor het overlijden een gemetastaseerd niet-kleincellig bronchuscarcinoom vastgesteld.

Genezing was niet meer mogelijk. De behandeling was uitsluitend nog palliatief van aard. Het lijden van patiënt bestond uit hevige en steeds toenemende pijn ondanks het gebruik van morfine, uitputting en misselijkheid.

Hij leed onder de toenemende invalidering. Ook het feit dat zijn partner in een terminale situatie verkeerde bepaalde zijn lijden.

Patiënt ervoer zijn lijden als ondraaglijk. De arts was ervan overtuigd dat het lijden voor patiënt ondraaglijk en naar heersend medisch inzicht uitzichtloos was.

Er waren geen voor patiënt aanvaardbare mogelijkheden meer om het lijden te verlichten.

Uit de stukken kan worden afgeleid dat de arts en de specialisten patiënt voldoende hebben voorgelicht over de situatie waarin hij zich bevond en zijn vooruitzichten.

b. Verzoek tot levensbeëindiging

Patiënt had eerder met de arts over euthanasie gesproken.

Elf dagen voor het overlijden heeft patiënt de arts om daadwerkelijke uitvoering van de levensbeëindiging verzocht. Ook de partner van patiënt verzocht op dat moment om daadwerkelijke beëindiging van haar leven.

Volgens de arts was er sprake van een vrijwillig en weloverwogen verzoek.

c. Consultatie

De arts raadpleegde als consulent een onafhankelijke SCEN-arts. De arts raadpleegde dezelfde consulent naar aanleiding van het verzoek van de partner van patiënt.

De consulent bezocht patiënt (en zijn partner) vijf dagen voor de levensbeëindiging nadat hij door de arts over patiënt was geïnformeerd en inzage had gekregen in de relevante medische documentatie.

De consulent gaf in zijn verslag een samenvatting van de ziektegeschiedenis en de aard van het lijden van patiënt.

In zijn verslag kwam de consulent mede op basis van het gesprek met patiënt tot de conclusie dat aan de zorgvuldigheidseisen was voldaan.

d. Uitvoering

De arts heeft de levensbeëindiging op verzoek uitgevoerd met de middelen, in de hoeveelheid en op de wijze als aanbevolen in de KNMG/KNMP Richtlijn Uitvoering euthanasie en hulp bij zelfdoding van augustus 2012. Tegelijkertijd voerde de arts levensbeëindiging op verzoek uit bij de partner van patiënt.

3. BEOORDELING

De commissie toetst achteraf het handelen van de arts aan de hand van de zorgvuldigheidseisen vastgelegd in artikel 2 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding. De commissie overweegt of er naar heersend wetenschappelijk verantwoord medisch inzicht en naar in de medische ethiek geldende normen aan de zorgvuldigheidseisen is voldaan.

Overweging

Het is de commissie uit de verslaglegging duidelijk geworden dat de arts, naar aanleiding van de verzoeken om euthanasie van patiënt en zijn partner, dezelfde consulent heeft geraadpleegd.

De consulent bezocht patiënt en zijn partner tegelijkertijd. Er vond een gesprek plaats tussen de consulent en beide partners op grond waarvan de consulent in verschillende verslagen heeft geconcludeerd dat naar zijn oordeel aan de zorgvuldigheidseisen was voldaan. De consulent heeft niet apart gesproken met elk van de partners.

De commissie vindt het van belang dat, in geval van een gelijktijdig euthanasieverzoek van een (echt)paar, de arts goed afweegt of het de voorkeur heeft om één consulent voor beiden in te schakelen of om voor ieder van het paar een aparte consulent te raadplegen.

Indien de uitkomst van die afweging is dat aan één consulent wordt gevraagd om beide verzoeken te beoordelen, dan zal de consulent extra alert moeten zijn of hij in staat is om in beide gevallen tot een onafhankelijk oordeel te komen. Er kunnen immers wat haken en ogen zitten aan een dergelijke situatie; zo kan hij bijvoorbeeld in een moeilijke positie terecht komen wanneer hij in het ene geval vindt dat aan de zorgvuldigheidseisen is voldaan en in het andere geval niet.

De commissie is van oordeel dat de consulent dan in elk geval met beide partners apart zal moeten spreken om vast te stellen of aan elk van de zorgvuldigheidseisen is voldaan.

Op basis van de verslagen van de arts en de consulent en het overige dossier heeft de commissie in beide gevallen geen twijfel over het onafhankelijk oordeel van de consulent over de zorgvuldigheidseisen. Daarbij heeft de commissie in ogenschouw genomen dat in beide gevallen sprake was van een gemetastaseerde maligniteit waardoor de ondraaglijkheid van het lijden beter objectiveerbaar is.

Gelet op bovenstaande feiten en omstandigheden is de commissie van oordeel dat de arts tot de overtuiging kon komen dat er sprake was van een vrijwillig en weloverwogen verzoek van de patiënt en van uitzichtloos en ondraaglijk lijden. De arts heeft de patiënt voldoende voorgelicht over de situatie waarin deze zich bevond en over zijn vooruitzichten. De arts is met patiënt tot de overtuiging kunnen komen dat er voor de situatie waarin hij zich bevond geen redelijke andere oplossing was. De arts heeft tenminste één andere, onafhankelijke arts geraadpleegd, die patiënt heeft gezien en schriftelijk zijn oordeel heeft gegeven over de zorgvuldigheidseisen. De arts heeft de levensbeëindiging medisch zorgvuldig uitgevoerd.

4. BESLISSING

De arts heeft gehandeld overeenkomstig de zorgvuldigheidseisen bedoeld in artikel 2 lid 1 van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding.